

TLUMAČOVSKÁ

KRONIKA

ROK 1995

Životopis kronikáře: Bohumil Janečka – psal kroniku od roku 1980 po předchůdcích – Bohumil Juráň, Inocenc Pospíšil.

Narodil jsem se 12. března 1914 v Tlumačově, jako nejmladší ze tří dětí v rodině – otec Jan Janečka, zednický polír, matka Cecílie, roz. Hlaváčová, švadlena z Míškovic. Prožil jsem dvě světové války, obě znamenaly strádání (otec ve válce) a negativní dopad na zdraví.

Pamatuji 28. říjen 1918, kdy jako 4letého mne matka vedla v průvodě s hudbou na nádraží, kde osekávali německé nápisy a rakousko-uherský znak (dvojhlavého orla). Cestou děti i dospělí provolávali: „Sláva Masarykovi, sláva Wilsonovi! Hanba Karlovi, hanba Franckovi!“ (císaři). Ředitelem obecné školy byl Josef Vozihnoj. Učila mne paní učitelka Elgartová (roz. Petrová z Tlumačova) a 4 roky pan učitel Boh. Zlobický, kreslení nás učil pan učitel Jan Zbořil, proslulý sběratel hanáckého folklóru, později měl vlastní hanácké muzeum v Prostějově.

Na měšťanské škole byl ředitelem František Kohoutek, z učitelů Marie Štefková (Č,D), Karel Příhonský – oba obětaví cvičitelé Sokola a režiséři ochotnického divadla (v 6 letech jsem hrál ve zpěvohře Z českých mlýnů). Oba byli umučeni jako známí vlastenci v koncentračním táboře. Dále odborný učitel F. Zaoral (M,F), Jaromír Janiš (M,Kr,Rý) – Sokol a divadelní ochotník.

V Sokole jsem cvičil jako žák, dorostenec i muž – i na sletě v Praze před prezidentem Masarykem. Tam jsem se naposledy setkal s učitelem Příhonským. Dobře znám prostředí našeho kostela – 5 roků jsem ministroval a zvonil velkými zvonky.

Po vystudování Učitelského ústavu Kroměříž jsem vyučoval v Malenovicích, Svárově a Zlíně. Vojenská služba 1936 – 1938. Absolvoval jsem důstojnickou školu a dosáhl postupně hodností nadporučíka. Obsazení pohraničí jsem prožil v Opavě jako velitel čety (tam jsem byl převelen z Valašského Meziříčí 14. září 1937 v den úmrtí T.G. Masaryka). Pak jsem vyučoval na pokusné škole ve Zlíně a na Bahňáku. Z protektorátní podvýživy jsem onemocněl a léčil se rok v sanatoriu. Z mých kolegů byli za války ze školy odvezeni a popraveni: Otto Ludvík, Antonín Pachtl, Ladislav Christian a Marie Hrdličková.

Po válce jsem založil vlastní rodinu s Františkou Mačalíkovou (matka Vaňharová, babička Pálková). Vychovali jsme tři děti. Dálkovým studiem v Ostravě získal jsem vysokoškolskou kvalifikaci z přírodních věd a ruského jazyka. Vyučoval jsem v Tlumačově i jako zástupce ředitele. V roce 1969 v době „Pražského jara“ jsem byl zvolen do funkce v KSČ. Po vstupu vojsk jsem podepsal protest. Písemně jsem požádal OV o uvolnění z funkce, ale marně. Přes tlaky okresních činitelů jsem obhájil pomník T.G. Masaryka.

Mým koníčkem je hudba (hrál jsem na violoncello ve Zlínském učitelském kvartetu i Orchestru Městského úřadu Zlín, zpíval jsem ve zlínském Dvořáku i tlumačovském Vojanu) a entomologie (sbírky brouků a motýlů). V důchodu jsem vypomáhal ve školách a pět roků v Kovošrotu.

ROK 1995

Byl to rok 50. výročí konce II. světové války a vítězství spojenců nad fašistickým Německem a osvobození naší vlasti. Pro naši republiku to byl rok klidu a míru, pokračující transformace hospodářství. Hrůzy dvou světových válek, které proběhly v krátkém odstupu 20 let, jsou pro nejstarší generaci už, bohuďák, jen smutnou vzpomínkou, pro mladou generaci jen součástí dějin, kterým se učí ve škole.

Přesto válkám není ještě odzvoněno a mír v Evropě ještě nezvítězil. Uvolnění po pádu totality přineslo jiné komplikace. Zatímco dva německé státy se spojily a tím Spolková republika Německo nabyla na významu v Evropě i ve světě ke svému prospěchu, práva na sebeurčení bylo použito v bývalém Sovětském svazu, Jugoslávii i Československu k rozdělení a tím i jejich oslabení. Rozdělení u nás proběhlo bez boje vzhledem k povaze našeho národa, ale v Rusku a Jugoslávii vedly národnostní a náboženské rozpory k tvrdým bojům. Tyto boje nejsou boji o světovládu, jak tomu bylo ze strany fašistického Německa. Některé národy těchto bývalých velkých států se těžko smiřují s rozpadem, když jejich sjednocení stálo oběti ve dvou světových válkách. Nejtvrdí jsou boje v Bosně a jeho hlavním městě Sarajevu. Na tomto jihoslovanském území žijí znesváření Srbové a Chorvati jako národy, ale i Muslimové – mohamedáni, kteří jsou potomky z dob, kdy Turecko toto území násilným bojem obsadilo a 500 let okupovalo. Protože těmi boji trpí civilní obyvatelstvo, byla tam vyslána vojska IFOR Spojených národů na oddělení bojujících stran. Mezi nimi i naše česká jednotka.

Také nastolení demokracie v postkomunistických zemích se zneužívá k boji mezi některými podnikateli, což vede k nárůstu kriminality a poklesu morálky. Na tyto jevy poukázal při hodnocení roku 1995 ve svém novoročním projevu prezident Havel.

Prezident řekl mj., že „přecházíme z jednoho systému do úplně jiného. Rozpadá se celá stavba jistot, o nichž jsme sice věděli, že dusí naši svobodu a tvořivost, ale na něž jsme si do jisté míry zvykli. Mnozí netušili, že svoboda je provázena nároky na odpovědnost ... Existují určité hodnoty, které musí být základními kameny naší demokratické státnosti. Jsou to: úcta k lidským právům, idea právního státu, princip tržní ekonomiky, ochrana kulturního a duchovního dědictví národa a životní prostředí. Politici chybují tak jako všichni ostatní a chybují-li moc, pak si můžeme ve volbách zvolit jiné. Avšak naše země je politicky stabilní, která poměrně rychle pokračuje v transformaci a má dobré vztahy se svými sousedy. Naše měna se přibližuje plné směnitelnosti.“ Prezident dále poukázal na „nutnost pěstování lepšího mravního klimatu v zemi, na korupci, daňové úniky, spekulace, kriminalitu, závislost na drogách a na rasismus. To nelze plně odstranit, ale musí těchto úkazů ubývat. Nikdo si nesmí myslet, že svoboda a demokracie dávají právo ohrožovat svobodu a životy druhých. Stát by měl věnovat více pozornosti bytové politice a omezení vývozu surovin z naší země. Dík patří všem, kteří své povolání vykonávají poctivě v souladu se zákony a respektují práva svých spoluobčanů.“

Premiér Václav Klaus na shromáždění v Rudolfinu mj. řekl, že „zločiny z II. světové války nesmějí být zapomenuty a že válce předcházely Hitlerovy výhrůžky, zrada spojenců a úloha, kterou sehrála drtivá většina tehdejších německých spoluobčanů.“ (a odtržení a zrada Slovenska – poznámka kronikáře). Premiér Klaus pokračoval: „Nikdy nezapomeneme hrdinství sovětských a amerických vojáků, z nichž mnozí při osvobozování naší země položili své životy. Válečná doba byla i dobou kolaborace, udavačství a bezohledného prospěchářství. Poválečné sympatie našich lidí k Moskvě, byly

i důsledkem zklamání ze zrady evropských mocností v roce 1938.“

Na oslavě 8. května prezident poděkoval všem příslušníkům mnoha národů, kteří se zúčastnili na osvobozovacích bojích na východní i západní frontě, a všem účastníkům domácího odboje.

Události ve světě

V americkém Deytonu byly zahájeny rozhovory prezidentů Jugoslávie, Bosny a Chorvatska o mírovém urovnání v Bosně.

V listopadu byl zavražděn izraelský premiér Rabin.

V Gruzii v prezidentských volbách zvítězil Ševarnadze.

Francouzská vláda podala demisi.

Ministři obrany USA a Ruska se dohodli na účasti Ruska v Bosně, ale ruské jednotky nebudou podléhat velení NATO.

Francie provedla na ostrově v Tichomoří jaderné pokusy, proti čemuž byly protestní demonstrace ve Francii i jinde.

V Hirošimě byla konference „Budoucnost naděje“, kde hlavní projev pronesl V. Havel.

V parlamentních volbách v Rakousku zvítězila soc. dem. strana, v Rusku komunistická strana a v Polsku byl zvolen prezidentem soc. dem. Kwasniewski.

Na Slovensku byl unesen syn prezidenta Kováče do Rakouska. Koncem května byly na Slovensku demonstrace na podporu prezidenta Kováče.

V Rusku byly boje mezi Čečenci a Rusy.

20.-21.5. přelet papeže Jana Pavla do Prahy a Olomouce. Svatořečení Jana Salkandra a Zdislavy.

Sudetoněmecké dny v Mnichově vedené Neubauerem ve znamení požadavků bývalých sudetských Němců pod heslem „Právo na bývalou vlast“.

Naše vláda připravila vyslání asi 850 dobrovolných vojáků do Bosny (jednotek OSN) jako součást IFOR. V té době vykonal návštěvu Bosny prezident Havel s ministrem obrany Holáněm a arcibiskupem Vlkem.

V České republice

Zdražení poštovního (dopis 3,60, lístek 3.-Kč,místo 1 Kč,60 hal.).

Nové škodovky – auta místo Favorita je Felicia, cena z pův. 90.000.-Kč na 200.00.- Kč.

Pracovníci v dopravě a ve zdravotnictví se domáhali zvýšení platů přípravou stávek. Byly změny v obsazení křesla ministra zdravotnictví i dopravy.

Organizační problémy v České filharmonii.

Obecní úřad

V čele aparátu OÚ i zastupitelstva je i po loňských volbách starosta Josef Horníček. Organizace aparátu: Na začátku roku se prováděla vnitřní přeměna funkcí a kompetencí aparátu OÚ. Bylo to způsobeno jednak tím, že na obec přechází hodně nových úkolů, které dosud řešily okresy, jednak tím, že vedoucí OÚ Ing. Tomíček odešel v březnu z funkce. Na jeho místo byl pověřen zastupováním p. Ladislav Paďour. Za člena okresního zastupitelstva byl navržen Ing. A.Jonášek. Po loňských volbách nově jmenovaní předsedové komisí převzali od svých předchůdců funkce. Ing. Jaroslav Ševela rezignoval na poslanecký mandát (údajně pro pracovní vytížení) a tak podle zákona mandát náležel Mir. Skopal-Procházkovi, který na zasedání OZ složil slib a stal se řádným členem OZ. Protože zmíněný Ing. J.Ševela byl i předsedou stavební komise, převzal tuto funkci Ing. A. Jonášek, ale s výhradou, že po půl roce bude mít možnost být z funkce uvolněn. Občané poukazovali

na nutnost větší odpovědnosti k funkcím, k nimž se zavázali tím, že kandidovali. Ing. Jonášek je též členem okresního zastupitelstva za obec Tlumačov, Machová, Mysločovice, Tečovice, Sazovice. V okresní školské radě je za obec Tlumačov, Mysločovice a Otrokovice učitelka Jiřina Rýdlová. Vedením záležitostí stavební údržby a životního prostředí je pověřen Milan Žák a do funkce účetní OÚ Lenka Dědková.

Plnění obecních úkolů:

1. Na základě jednání v obecním zastupitelstvu byl pronajat pozemek v areálu Štěrkovišť pro Městský úřad Otrokovice.
2. Projednána věc přechodu pro chodce přes silnici č.55 v Masarykově ulici a přechod byl pak vybudován a vyznačen.

- 5 -

3. S ředitelkou Agrotonzu Ing. Lidincovou projednáno odebírání organického odpadu z obce, ale odpad musí být prost skla, železa apod.
4. Projednána žádost dvou rodin o výstavbu rodinných domů.
5. Projednána věc dotací z obce pro ČSAD – dodatečně odsouhlaseno, protože na to mají právní nárok.
6. Projednána a uskutečněna další etapa plynofikace obce a sice v ulici Masarykova a započato s pracemi v ulici Dolní a náměstí Komenského. Plynofikaci provádí firma RM-GAS Hvozdná.
7. Projednány stížnosti občanů na rušení večerního klidu a pořádku v době konání zábav na sokolovně a U Černého koně. Usneseno zpřísnit kontroly místní policií a ukládat postihy.
8. Jednáno o elektrifikaci Metlova, ulice Kvasické a Sportovní.
9. Novým vedoucím kina po J.Horníčkově se stal p. Vymětalík Václav.
10. Projednána a během roku uskutečněna generální oprava budovy OÚ, která je vizitkou obce, stejně jako kostel, škola aj. Opravu provedla firma TERASTAV Zlín a úpravy projektoval a vedl náš rodák, stavitel Ladislav Samohýl ze Zlína.(viz foto). Byla vyměněna okna, dveře, nové WC, podlahy a fasáda v nafialovělé barvě, vše stylově a decentně provedeno.
11. Projednáno a uskutečněno odkoupení zdravotního střediska a převzetí do majetku obce. Vydání budovy závisí na rozhodnutí Okresního soudu Zlín.
12. Byly posouzeny 2 návrhy likvidace odpadních vod (do roku 1998) buď na čističku v Tomě (Svit), anebo vlastní čističku.
13. V Nádražní ulici byly vykáceny staré višně, jejichž plody znečišťovaly ulici a kořeny zvedaly dlažbu. V době vegetačního klidu byly vysázeny okrasné akáty, které krásně kvetou a nemají plody, které by ulici znečišťovaly. Je jich přes 50 kusů.
14. Předsedou komise výstavby za odstoupivšího Ing. Jonáška byl jmenován p. Mir. Zaoral.

- 6 -

15. Ředitel školy Podlas podal zprávu o nové vnitřní organizaci školy, personálních změnách, stavu vybavenosti a úrovně výuky a poukázal na nutnost generální opravy střechy.
16. Představitel Hasičského sboru podal zprávu o přípravě 110. výročí jejich trvání a poukázal na nedostatek dorostu. (Viz stať: hasiči).
17. Schváleno zakoupení stomatologického rentgenu pro zubní oddělení zdravotního střediska. Bylo provedeno.
18. Žádost občanů ze Švermovy ulice o vykácení hrušní prověřil Dr.Rádl z okresního úřadu a doporučil pouze omlazení stromů.

19. Stavební technik p.Žák předložil územní plán Tlumačova, který byl veřejně delší dobu vystaven ve vestibulu střediska Area, aby se občané mohli k němu vyjádřit, což také učinili (např. občané Korábku a Kvasické ulice).
20. Bylo započato s rekonstrukcí a přebudováním (překrytím) střech kostela sv. Martina. Pan Rudolf Kutáček věnoval na tento účel částku 100.000.-Kč. Památkový úřad v Brně dotoval na tento účel rovněž 100.000.-Kč a okresní úřad 40.000.-Kč, za což byla provedena sanace krovů na celém kostele a sice firmou PYRUS Brno.

Různé události v Tlumačově a okolí

1. 30.3. u Štěrkoviště Kvasice někdo způsobil výbuch auta a tím byl zabit člověk. Při vyšetřování příčin vyšlo najevo, že se jednalo o vyřizování si účtů mezi podnikateli. V této souvislosti byl i výbuch auta ve Zlíně a byla v televizi interpretována i souvislost s mafií při aféře podvodů záměnou topných olejů na za naftu.
2. V Tlumačově byla otevřena diabetická poradna v budově SKZ a sice vždy ve čtvrtek ordinuje MUDr. Černý ze Zlína.

- 7 -

3. Ze soboty na neděli (z 18. na 19. listopadu) byl v Nádražní ulici zavražděn Zdenek Rochovanský (49 let). V domě žil sám a večer v hostinci se údajně pochlubil cizím kumpánům, že vyhrál na vkladní knížku. Vražda nebyla prokázána, konstatována smrt nárazem na topení.
4. V listopadu otevřena nová prodejna levného textilu na náměstí Komenského.
5. 4.XII. se konalo veřejné zasedání obecního zastupitelstva, na němž se jednalo o novém územním plánu Tlumačova.
6. V prosinci nastala v celé republice epidemie chřipky a z toho důvodu byly školy 14 dnů zavřeny.
7. Tlumačovské novinky reagovaly ještě dodatečně na účast občanů v komunálních volbách (v listopadu 1994) tím, že účast u nás nelze pochválit, protože s 63,3% účasti jsme byli v celostátním průměru na 4. místě od konce. Otrokovice dokonce jen 50% a naše okresní město 57,6%. Věkový průměr činí v Tlumačově jenom 44 let, což je okresní průměr.
8. Tlumačovskému hřbitovu se dostalo důstojné opravy a vzhledu a to zásluhou starostlivosti OÚ se starostou v čele, který získal sponzory v podniku Metalšrot (60.000.-Kč), za což byla zakoupena dlažba. Paní Jirková dala 40.000.-Kč na osvětlení, pan Kutáček, bývalý občan žijící v exilu v Kanadě, ale po r. 1989 opět v naší vlasti, dal 30.000.-Kč na restaurování hřbitovního kříže a 20.000.-Kč na restaurování pomníku TGM.
9. Naši republiku – Tlumačov a Zlín, navštívil náš rodák Jos. Buršík, který v Tlumačově uskutečnil besedu s občany o svém životě, o práci u Bat'ů i v zahraničí, v Austrálii, kde nyní žije. Při návštěvě prezidenta Havla v Austrálii se J.Buršík s ním tam setkal.
10. Mnozí občané čekají řadu let (kronikář 25 let – pozn. aut.) na vyřízení žádosti o zřízení telefonní přípojky. Starosta obce psal na SPT TELECOM a.s.Praha. Bylo mu odpovězeno, že z Tlumačova je podáno 215 přihlášek, z toho 90 od podnikatelů, kteří mají přednost. Že bude zřízena do konce r. 1996 nová ústředna, jejíž kapacita bude moci uspokojit všechny žadatele. Problém bude jen ve zřizování místní sítě, která si vyžádá několikamilionové investice, které bude hradit TELECOM.

11. Požadavek na plynofikaci Dolní ulice je oprávněný, ale po uskutečněním úseku Masarykovy ulice a Komenského náměstí, představuje další úsek náklady 3 miliony Kč, na což zatím obec nemá.
12. Žádosti o příspěvky na ekologické vytápění plynem podalo 29 rodin, na elektrické vytápění 32 rodin. To představuje 691.000.-Kč a 748.000.-Kč. OÚ o dotaci požádal, ale zatím ji nedostal. Pro Sportovní ulici a Metlov dal OÚ vybudovat novou trafostanici a přispěl na ni částkou 300.000.-Kč.
13. Bývalý obecní úřad č. 90 Na schodkách dostal nového majitele, protože byl v havarijním stavu a nebylo prostředků na jeho generální opravu. Majitelkou je paní Alexandra Jegrová ze Zlína. Dům byl opraven tak, že je důstojnou vizitkou centra městečka. Občané se ptali, proč název „U Purkrabího z Donína“. Vysvětlení: Ten byl držitelem tohoto sídla a byl poslední majitel šlechtického původu bydlící v této tvrzi. Je pochován v kryptě místního kostela. Má náhrobní reliéf vedle hlavního oltáře. Budova byly postavena koncem 14. a začátkem 15. století, jako panské sídlo – zámek. Roku 1638 koupil Napajedelské panství a s ním i městečko Tlumačov Jan hrabě z Rottalu, jeden z pobělohorských feudálů. Jeho sídlem byl Holešov a jeho zásluhou se stal sv. Hostýn poutním místem. Dřívější majitelé byli protestantští. Rottalovi byli baštou nastupujícího katolicismu. Později byla budova pronajímána na hostinskou živnost. Roku 1910 koupila hospodu obec. Po roce 1945 byla živnost zrušena a sloužila jako školní jídelna a kuchyně, poschodí pronajímala obec potřebným na byty. (Začátkem 20. století např. p. Alfréd Hoffman, učitel a varhaník).
14. V tomto roce byly mladším ročníkům vydávány nové občanské průkazy. Jsou jednoduché, moderní, v zalepeném průhledném obalu z plastické hmoty.

15. 11. listopadu na svátek sv. Martina se konal na sokolovně tradiční Hasičský bál, na němž hrála sice hudba moderní (elektr. klávesy a kytary přes reprobodny a bicí nástroje), ale hráli k tanci i poslechu polky, valčíky, tanga i rockovou moderní. Byla i bohatá tombola s výhrami praktickými, i zemědělskými výrobky. Vstupné na dnešní poměry přijatelné 20.-Kč (zatímco na některých rockových tancovačkách bývá vstupné 50.-Kč i 100.-Kč).

Oslavy osvobození

LSNS – Liberální strana národně sociální připravila u příležitosti 50. výročí osvobození a ukončení 2. světové války výstavu dokumentačního materiálu, trofejí, vojenské techniky a dobových fotografií. V neděli 7. května a následující pondělí ji zhlédlo přes 250 návštěvníků. Velkému zájmu se těšila vojenská vozidla stále ještě schopna provozu, uniformy a výstroj německé a britské armády. Také válečné letáky a hrůzu vyvolávající plakáty. (15.březen, 17.listopad, stanné právo apod.). Výstavu doplnilo vystoupení folkové skupiny z Otrokovic. V předvečer výstavy byly položeny kytice květů k památníku padlých, u pomníčku padlého rudoarmějce a na místním hřbitově.

Také škola oslavila výročí osvobození a sice Školní akademií na sokolovně. Ve zcela zaplněné sokolovně se ve více než dvouhodinovém programu vystřídali snad všichni žáci se zpěvy, recitacemi, tanečky a podobně.

TJ Sokol připravila k oslavě Tělovýchovnou akademii. V neděli 30.dubna se ve školní sportovní hale ve dvouhodinovém programu představilo v 11 vystoupeních 80 žáků a žákyň a 15 žen. Žáci svým seskupením vytvořili i symbolickou 50. Na 200 přítomných diváků odměnilo cvičence bohatým potleskem.

Ženský pěvecký sbor pod patronací Sdruženého klubového zařízení 5. května zazpíval u pomníku padlých a TGM, a zpíval i v Uničově a Kroměříži.

- 10 -

Časopis Tlumačovské novinky – oslavy 50. výročí osvobození pohotově, vhodně a inspirativně komentovaly s vedoucím redaktorem Mgr. Milanem Neoralem. V květnovém čísle otiskly část pamětí tehdejšího kronikáře Bohumila Juráně, z čehož zde, při příležitosti významného jubilea znovu část uvádím a přidávám vzpomínky vlastní, neboť jako rodilý tlumačovský občan jsem prožil osvobození zde ve svých 31 letech.

Paměti kronikářů Bohumila Juráně a Bohumila Janečky

Třetího, čtvrtého a pátého května 1945 byli v Tlumačově a okolí ještě německé jednotky, ale Otrokovice už byly osvobozeny a v postupu Rudé armády bránila Skalka a Hrabůvka, kde měli Němci možnost dobré obrany. V těch dnech jsme, my z Tlumačova, viděli, jak po druhé straně řeky Moravy od Bělova do Kvasic a na Kroměříž projížděly úprkem koňmi tažené vojenské vozy osvobozené armády. Ty kropila kulometná palba Němců, kteří leželi za hrázkou u Metlova. Některé kulky se jen odrážely od silnice, ale některé jistě našly cíl na projíždějících koních, vojácích či povozech. Na tu silnici a na stráž za ní pod Kalvárií pod Novou Dědinou dopadaly granáty z děl a minometů rozmístěných za Machovskou ulicí. Bylo vidět jejich výbuchy, ale osvoboditele nezastavily.

B. Janečka

Tlumačov se nacházel v pásmu fronty. Vojenský německý velitel bydlel u Gottwaldů (dům u křižovatky), němečtí vojáci po skupinkách přiděleni na ubytování do jednotlivých domů, občané se museli „stlačit“. Ač jsem měli v domě jen 1+1, byli k nám přiděleni 3 vojáci. Měl jsem v pokoji na dveřích mapu Evropy s vyznačením fronty pomocí špendlíků a červené nitě. Přišli v černých uniformách i s kulometem. Ptal jsem se jich: „ Sie sind von SS? „ Odpověděli se sebeironickým úsměvem: „ Ja, ang s von SS-SR „. (Jste od SS? Ano, strach s SS-SR). Moje první oddechnutí. Zastavili se u mapy a ptají se mne, kde je fronta. Ukazují Hodonín. Jeden říká: „ Das ist schon Protektorat „.

- 11 -

Druhý ho opravuje: „Kein Protektorat, aber Tschechoslowakie! „ (Žádný Protektorát, ale Československo). Moje druhé oddechnutí. To bylo několik dnů před osvobozením. Přes den odcházeli do terénu, na noc přišli spát. Ten poslední den už nepřišli, ale kulomet byl u nás. Dokud byli u nás, ptal jsem se jich čím byli v civilu. Řekli, že novináři. Jejich rozumnost a slušnost – aspoň v té době – tomu nasvědčovala. Pak ustupovali zřejmě k Hulínu. Ten poslední pozdní večer procházely a ustupovaly Tlumačovem zřejmě nějaké tvrdé jednotky, protože silně bouchali vojáci na dveře a vrata, ale když jim nikdo z nás neotevřel, odtáhli.

B. Juráň

A jak píše Bohuš Juráň „Napětí vyvrcholilo... Soumrak přešel v noc... Noční ticho přerušováno ojedinělými dávkami ze samopalu v prostoru Skalky... Drobně přšelo a čas se jen pomalu naplňoval... Ve 24 hodin poslední zvuk kroků odcházejících okupantů dozněl... Nastalo velké ticho. V očích slzy štěstí... Přežili jsme... Obloha se vyjasňovala. Byla neděle 6. května. Po dlouhých deštích vychází zářivé slunce. Tlumačov je opět svobodný!!“

B. Janečka

Ale ještě se vraťme do dnů před osvobozením. Pokud zde byli Němci, byl přísný zákaz vycházení z domovů od soumraku do svítání. Každý, kdo očekával nutnou cestu mimo dům, musel si vyžádat písemné povolení. Protože Tlumačov byl v bojovém pásmu, lidé nevěděli, nedojde-li k nějakému bombardování. Proto se zdržovali ve sklepích, kde měli i ustláno a měli tam nějaké nutné zásoby vody a potravin. V té době byl ve Slivotíně vykolejen nákladní vlak (najel na jeřáb, nebo to byla protiněmecká sabotáž). Našlo se dosti odvážných občanů, kteří i přesto, že vedle trati na silnici

dopadly letecké bomby a spojenci stříleli z letadel proti německým nepřátelům, šli si do vagónů vybrat nějaké zboží. Kdo měl možnost koňského či kravského potahu „zachraňoval“ (pro sebe) zboží i ve velkém. S tím zbožím se pak po válce různě směňovalo, nebo kšeftovalo. Protože tam byly i různé

- 12 -

látky na šaty, říkalo se pak „to je vagónové oblečení“. Kdo byl skromný, bylo jeho kořistí třeba jen několik šroubováků s železnými držadly, které původně byly určeny pro práci vězňů v koncentračních táborech. Havarovaný vlak sice střežilo několik německých vojáků, ale ti ve vědomí očekávané porážky, buď „neviděli“, nebo uplatnili svou službu jen ručním zásahem proti občanovi.

Poslední dva dny německé okupace, přes různé přísné zákazy, panovala v Tlumačově nadějná, až radostná nálada. Např. pan Guňa chodil po Tlumačově s dalekohledem a na potkání radostně oznamoval: „Podívejte se, na Karolínově už vlaje československá vlajka!“ (Ta byla 6 let zakázána). Hospody, ač byly v těch dnech úředně zavřeny, Kutáčkova hospoda byly plná chlapů a pan Ruda Kutáček asi čepoval pivo „gratis“. Všichni věděli, že nás přijde osvobodit ruská armáda (Rudá armáda – tehdejší název) a neznali jiný způsob projevu radosti z očekávání než zpěv ruské písně „Volha, Volha“. Tím zpěvem hřměla celá hospoda a bylo jej slyšet daleko do ulic.

B. Juráň

Toho rána 6. května, v neděli, vyšly dvě skupiny občanů naproti osvoboditelům, oznámit jim, že Tlumačov je bez Němců. Šli s bílým praporem a trubač troubil píseň „Moravo, Moravo“. Přes střelbu k nim dorazili a po průzkumu dal velitel rozkaz k pochodu do Tlumačova

B. Janečka

Mezitím se u Mýta, u hřebčince, shromáždilo velké množství našich občanů s hudbou, v krojích národních a sokolských s našimi a sovětskými prapory. První pěší oddíly přišly. K našemu překvapení to nebyli vojáci ruští, ale rumunští, jen jejich velitelé byli ruští. Ale byli součástí Rudé armády maršála Malinovského. Rumunské jednotky byly zapojeny do osvobozovacích bojů po osvobození Rumunska Rudou armádou, která postupovala od východu k nám. Vojáci byli zablácení,

- 13 -

unavení, mnozí i bosí. Měli za sebou vyčerpávající postup v těžkých podmínkách a nasazování životů. Byli mezi nimi Rusové i Ukrajinci, neboť jak se brzy ukázalo, v boji za osvobození Tlumačova padl ruský voják Vasil Maskalevič.

B. Juráň

S velkým a upřímným nadšením jsme přicházející osvoboditele vítali. Ženy a dívky dávaly vojákům květiny. Za vyhrávání kapely si s nimi některé dívky i zatancovaly. Velitele, který přijel autem v 8,30 hodin, chtěli občané nosit na ramenou, ale on tuto poctu odmítl. Následoval velký a slavný průvod obcí. Rumunští vojáci a komisař sovětské armády byli na obecním úřadě uctěni slovanským způsobem – chlebem a solí. Teprve pak dostali koláče a víno. Slavnostní průvod skončil před měšťanskou školou u podstavce Němci zničeného pomníku T.G.Masaryka. S velikým souhlasem byla vyslechnuta zdravice důstojníka Rudé armády, který připomenul velké oběti Sovětského svazu a spojenců za naše osvobození. Vyzval občany ke kázni a pořádku, svornosti a spolupráci při obnově obce a celé republiky.

B. Janečka

Poslední dny války byla správa obce představována jen tajemníkem Otakarem Vaňharou. Po příchodu osvoboditelů, 6.května byl utvořen Revoluční národní výbor s předsedou Arnoštem Matouškem (úředník cementárny, Čech, který žil po I.světové válce jako zajatec v Rusku, tam se oženil a začátkem 30.let přistěhoval se i s rodinou do Tlumačova – byl s námi dobrým cvičencem Sokola).

Revoluční národní výbor se ujal správy obce. První nařízení (podle rozkazu Rudé armády) bylo vyhlášeno obecním zřízencem, jak tehdy bylo zvykem po vyhubování na několika místech Tlumačova. Veškeré zbraně odevzdat na obecní strážnici...atd. (Můj otec odnesl kulomet, který Němci u nás nechali).

Sluší se zde vzpomenou i ztráty našich občanů na lidských životech, újmy na zdraví a materiální škody, které nám okupanti za války způsobili.

- 14 -

Během války byli umučeni v koncentračním táboře naši bývalí občané Marie Štefková a Karel Příhonský, oba učitelé na zdejší měšťanské škole, oba opravdoví vlastenci a cvičitelé Sokola i pro kulturu tehdy udělali mnoho nácivkem ochotnických divadel v době, kdy zde ještě nebylo ani kino. Na barikádách v Praze padl začátkem května 1945 pan Krejčířík. Po válce při odstraňování a hledání min tragicky zahynul pan Večeřa.. A když si chlapci hráli na dvoře, byl jeden z nich, Vráblík, zabit a druhému utržena noha od výbuchu miny, kterou tam Němci. (Doležel).

Mnoho našich občanů bylo totálně nasazeno na nucené práce do Reichu, mnoho občanů bylo válečnými útrapami a podvýživou vážně nemocno.

K hmotným škodám, dosud nenahrazeným, patří mj. ukradení dvou velkých zvonů (sv. Cyril a Metoděj – sv. Maria) z věže našeho kostela. Zvony Němci roztavili na výrobu děl proti našim spojencům. Vyhodili do vzduchu výbuchem most přes Morávku (při východu z Tlumačova na Kvasice a velký ocelový most obloukový přes Moravu do Kvasic, i v Kroměříži v posledních dnech války, i když už věděli, že jejich porážka je neodvratná. V osvobozovacích bojích o Tlumačov padl ruský (nebo ukrajinský) voják Vasil Moskalevič. Jeho tělo bylo po osvobození nalezeno v Bahňáckém lese. Tlumačov mu uspořádal důstojný pohřeb u pomníku padlých z I.světové války. (Jména padlých jsou vytesána v podstavci pomníku T.G.Masaryka). Socha byla za II.světové války na základě tehdejších německých nařízení přes naše představitele rozbita, ale po válce z dobrovolných příspěvků a z iniciativy vlastenecky smýšlejících občanů obnovena. Její existence byla i za komunistického

- 15 -

ohrožena, protože téměř všude v republice byly sochy Masaryka odstraněny. I v Otrokovicích, ve Zlíně, Kroměříži a jinde. Někde jsem četl, že zůstala jako zázrakem. To nebyl žádný zázrak. Za prvé – písemně takové nařízení neexistovalo a postihy nebyly tak viditelně tvrdé, zatímco za německé okupace ano a porušení se trestalo smrtí. I v učebnicích a knihách každá zmínka o Masarykovi, Benešovi, Československu apod. musela být zatřena tuší. Za komunismu k obhájení bylo potřeba statečnosti, argumentů ke správnosti svého jednání a podstoupení rizika v existenčním postavení. To byl ten tlumačovský „zázrak“. Protože tlaky z vyšších míst zde byly.

Tedy Vasil Moskalevič (místo psaného Maskalevič) byl původně pochován u pomníku padlých. Přišlo se s ním rozloučit velké množství občanů. Smuteční projev přednesl pan Josef Oharek, zástupce lidové strany. Před uzavřením rakve otevřeli plechovou známku totožnosti, kterou měl zavěšenou kolem krku. V ní bylo azbukou napsáno Vasil Moskalevič. Podle mého názoru to byl Ukrajinec, protože u Rusů jsou uváděna 3 slova: např. Lev Nikolajevič Tolstoj (tzv. ímja – otčestvo – familija = jméno – jméno po otci – příjmení). Později, při soustředování padlých do okresních měst, byl exhumován a pohřben ve společném hrobě Padlých Rudoarmějců ve Zlíně.

B. Juráň

Při příležitosti 20.výročí osvobození mu byla v parku na náměstí v Tlumačově slavnostně odhalena pamětní deska. Přičinili se o to žáci – pionýři se svou vedoucí Věrou Volákovou za pomoci učitelů a rodičů. Žulový podstavec obstaral pan Václav Skopal. Od té doby jsou při každoročním svátku osvobození tam s láskou kladeny květiny našimi občany i představiteli obce. Vasil Moskalevič, stejně jak ostatní padlí na východní frontě, nebudou zapomenuti.

Práce komisi OZ

Komise výstavby:

Předsedou po odstoupivším Ing. Ševelovi Jaroslavovi je Ing. Antonín Jonášek. Prakticky tyto úkoly řídí stavební technik OÚ pan Milan Žák. Plnění těchto úkolů je vypsáno v odstavci „Práce ob. úřadu“ a „Různé události v Tlumačově“.

Sociální komisi řídí MUDr. Ludka Juráčková. O možnostech pomoci potřebným občanům informovala prostřednictvím časopisu Tlumačovské novinky. Tak např., že 1.1.1995 vešlo v platnost nařízení vlády, kterým se zvyšují částky životního minima a na dítě v pěstounské péči. Tak např. živ. min. dítěte do 6 let je 1.230.-Kč u dospělého občana 1.680.-Kč. Příspěvek na dítě v pěst. péči u dítěte od 10 do 15 let je 1.620.-Kč. Odměna pěstouna za každé dítě je 840.-Kč. Komise upozornila a žádala, aby občané ji informovali, kde jsou výchovné problémy (alkohol, drogy apod.). Členové komise prováděli návštěvy starých a postižených občanů, komise pomáhala při umísťování do domovů důchodců a poskytovala finanční pomoc sociálně slabým. Upozornila občany na možnost státní sociální podpory – žádosti na okr. úřad.

Přestupková komise

Předsedou je JUDr. Josef Benda, který úřaduje v Tlumačově na OÚ 1x za týden. Komise je ve spolupráci s obecní policií, jejímž vrchním strážníkem je Josef Navrátil. Komise projednávala 15 přestupků, z nichž některé byly dle § 66 odst.3 odloženy a 1 byl postoupen přísl. org. Kvasice. 3 byly proti obč. soužití, 5 proti majetku (krádeže, poškozování). Smírem vyřešeny 2 přestupky. Na pokutách bylo uloženo 4.550.-Kč. Většina z nich nezaplacena (delikventi nedosažitelní).

Obecní policie

Řešila následující přestupky. V obci bylo zadrženo 16 pachatelů, kteří byli předáni Policii ČR Otrokovice k šetření. Dvakrát byla zadržena (pokaždé jiná) osoba po útěku z psychiatrické léčebny.

Pro přestupky bylo během roku řešeno 72 případů a sice buď napomenutím, pokutami v blokovém řízení nebo postoupením komisi. Pro výtržnosti nebo poškozování majetku bylo potrestáno 24 případů, vloupání 10 případů, případů špatného občanského soužití 7, krádež (např. měděné dráty, vozidla, polní pých) bylo 14, porušení vyhlášky o parkování, vylepování plakátů apod. 24, poskytnuta pomoc při sražení vozidlem, které ujelo 3 případy, nálezy věcí a jejich odevzdání 2 případy. V jednom případě pomáhala obecní policii kriminální policii při úmrtí Zdenka Rochovanského v Nádražní ulici. Policie vykázala za rok 107 akcí.

Komise obchodu a cestovního ruchu

Předsedou je Leoš Gazda. Komise provedla kontrolu hracích automatů v hostinci Černý kůň, Na křižovatce a U hřebčince. Jednalo se o 16 automatů. Všechny měly řádně vylepenou známku a obci zaplacený poplatek 12.500.-Kč/1 automat.

Pokud se týče živností, může komise vycházet ze seznamu z r. 1992, které poskytoval referát živnostenského úřadu. Podle vyhlášky tak nyní nemůže činit. Při zrušení živnosti má být zaplacen poplatek 500.-Kč, ale toto živnostníci nedělají. Z toho vznikají problémy při přednostním zřizování telefonních přípojek. Podle uvedeného seznamu z r. 1992 je v obci 62 živností.

Vlak č. 4034 pro rychlé spojení Zlínska s Brnem v obci stavět nebude. Dále však vlak č. 4240 pro nevytíženost z úsporných důvodů ČD zrušen. Řešena žádost občanů z Kvasické ulice o snížení rychlosti i v průjezdu ul. Sportovní a Metlov, kde došlo k úrazům i smrtelným. Přechod pro chodce

v Masarykově ulici vyřešen. Objednány reflexní značky 30 ks za 1.200.-Kč. Projednáno zvýšení kompetence obecní policie k zastavování a kontrolování řidičů.

Komise životního prostředí

Řízena členem OZ p. Lub. Kudákem konstatovala z oblasti ekologie místních podniků: Dura-Line – provoz bez negativního vlivu na životní prostředí. Metalšrot - došlo zde k výraznému zlepšení

- 18 -

dovážené suroviny,co se týče znečištění. Začala také recyklace starých pneumatik. Nedostatky – setrvává nadměrnost prašnosti drtící linky. Bylo podniku doporučeno dosazení stromů jako zvukové bariéry. Agrotonz – největší problém je kompostárna. Po dvou jednáních na OÚ za účasti zástupců občanů, vedení podniku, hygieny, stavebních úřadů a dalších odborníků, bylo zjištěno monitorování (kontrolní zařízení) provozu a zajištěno nové jednání o této situaci po 2 měsících. Tofa – byla přislíbena nová technologie nástříkových barev ředěných vodou (místo acetonem). Řešit plynofikaci provozu. Zeleň v obci – byla vysazena nová alej okrasných akátů v Nádražní ulici (za cca 25.000.-Kč.Čistička odpadních vod – je v jednání, buď varianta vlastní nebo v Tomě Svit Otrokovice.Skládky – setrvávají. Připravuje se vyhláška, podle níž odstranění bude muset zajistit majitel pozemku, na němž černá skládka existuje. Rovněž vyhláška o třídění odpadů.

Kulturně školská komise

Předsedou je Miroslav Skopal-Procházka. Komise provedla soupis a sleduje kulturní památky. V obci je osm památek, na které se vztahují ustanovení zákona č. 22/58 Sb. Tyto i další neuvedené zde, vyfotografoval kronikář B.Janečka. Jsou přiloženy v „Dokumentaci ke kronice“. (Viz přílohy kroniky!).

1. Farní kostel sv. Martina – památka č. 2097, z r. 1373, věž 1585.
2. Fara – památka č. 2098 s vjezdem do dvora
3. Panský dvůr č. 90 –památka č. 2099 – nyní soukromá restaurace U Rudolfa Purkrabího z Donína
4. Kaple za kostelem – památka č. 2100, naposled opravena r. 1985 – 86.
5. Kříž u kostela – památka č. 2102 – v dobrém stavu.

- 19 -

6. Kříž u hřebčince – památka č. 2103 – v dobrém stavu
7. Socha sv. Jana Nepomuckého – památka č. 2101 – v dobrém stavu
8. Sloup se sochou Nejsvětější Trojice – památka č. 8473 v dobrém stavu. Uvedené památky jsou chráněny Památkovým úřadem. Kromě uvedených jsou v Tlumačově i další (jsou vyfotografovány kronikářem) a je třeba jim věnovat péči.
9. Kaplička na rozcestí na Kurovice.
10. Kříž ze silnice na Kvasice byl poškozen a je uložen na OÚ.
11. Kříž k Machové s reliéfem sv. Petra a Pavla.
12. Kříž na Kurovice (za posledním domem vpravo), kolem je vysázena zeleň.
13. Kříž na Slivotíně (vandalsky poničen – i směrovka ruší okolí).
14. Kříž u zahradnictví k Otrokovicím – připravuje se rekonstrukce.
15. Památné lípy v zahradách u Kulendů a Bittnerů.
16. Objekt Skalka.
17. Objekt Zemského hřebčince – má starobylý architektonický ráz.
18. Pomník T.G.Masaryka s podstavcem jmen padlých z I. světové války.
19. Pomník padlému rudoarmějci – jako symbol obětí z II. světové války.

Finanční komise

Příjmy

Dotace ze státního rozpočtu	382.395.-Kč
Dotace na střechy ZŠ	400.000.-Kč
Dotace autobusové zastávky	400.000.-Kč
Ostatní dotace (dopravní značky a jiné)	90.000.-Kč
Dotace celkem	1,261.796,20.-Kč
Příjmy od obyvatel (šk., str., zahrady)	256.014.-Kč
Příjmy z daní a poplatků	8,464.098.-Kč
Za pokuty	8.850.-Kč
Za vynesení ze zemědělského půdního fondu	516.286.-Kč
Prodej majetku	722.338.-Kč
Nahodilé příjmy	612.533,20.-Kč
Poplatky ze psů	17.740.-Kč
Přijaté dary	53.000.-Kč
Různé (úroky, vstupné, reklamy)	77.187,30.-Kč
Depozitní směnky	207.386,11.-Kč
<u>Příjmy celkem</u>	18,303.482,81.-Kč

Výdaje

Vodní hospodářství	408.820.-Kč
Výstavba a oprava MK	483.926.-Kč
Školství (jídlna)	3,651.260.-Kč
Kultura (kino, SKZ)	311.013.-Kč
Státní správa – policie	437.029.-Kč
Požární ochrana	185.005.-Kč
Obecní zastupitelstvo	54.399.-Kč
Správa	5,493.535.-Kč
Plynofikace	1,371.475.-Kč
Sociální dávky	41.945.-Kč
Místní hospodářství – bytové	840.581.-Kč
Osvětlení	318.759.-Kč
Ostatní služby	517.210.-Kč
Pohřebnictví a jiné	52.800.-Kč
Daň z příjmu – zájmové organizace	841.901.-Kč
<u>Výdaje celkem</u>	15,009.661.-Kč

- 20 -

Politické strany

Aktivní činnost v tomto roce vyvíjely v Tlumačově jen dvě politické strany LSNS a KDU - ČSL.

Liberalní strana národně sociální za ni kandidovala převážná část členů našeho obecního zastupitelstva včetně starosty Josefa Horníčka. Tato strana navazuje na tradice strany národně-socialistické, obnovené po II.světové válce. Má ve znaku pero a kladivo (pracující mozky a rukama) na podkladě barev české vlajky. Jejím stoupencem býval i Dr. Edvard Beneš. Tato strana se postarala o oslavy 50.výročí osvobození republiky. Hlavní oslava se konala v sobotu 6.května na sokolovně. Kulturní část oslav zajišťovalo SKZ. Základní škola připravila na 29.dubna na 14 hodin veřejnou akademii. TJ Sokol uspořádala 14.května odpoledne ve školní tělocvičně tělocvičnou akademii.. LSNS uspořádala výstavu dokumentačního materiálu, trofejí vojenské techniky a dobových fotografií. V neděli 7.5. a v pondělí 8.5. ji zhlédlo přes 250 návštěvníků. Velkému zájmu se těšila vozidla z doby

války, stále schopná provozu. LSNS nezapomněla ani na 28.říjen. Její zástupci, sokolové a hasiči položili k pomníku padlých a TGM květy.

Lidová strana – KDU-ČSL pořádala dvakrát humanitární akci – sběr šatstva i peněz (2.000.-Kč) pro postižené v bývalé Jugoslavii. Zorganizovala přednášku na téma „Zdravý vývoj dítěte“ MUDr. Švehlákové, odbornice v oblasti dětské neurologie.

- 21 -

Sdružené klubové zařízení – SKZ

SKZ má i nadále v čele Mgr. Milana Neorala. V tomto roce uskutečnila následující zábavně poučné akce.

I. Akce:

16.března – Zpíváme Josefům. Zúčastnilo se 24 osob. Vystoupil a účinkoval hrou na akordeon J. Zimák z Otrokovic. S dalšími účinkujícími i přítomnými návštěvníky se hrály a zpívaly populární písně lidové, operetní a muzikálové.

23.března – beseda na téma „Jak jde život“ za přítomnosti 22 osob. Besedu vedla herečka Jana Tomečková.

18.května – „Hodinka slova, hudby a poezie“. Přítomno 83 osob. V programu vystoupili žáci hudebního odboru SKZ vedeni prof. Křepelkou ke Svátku matek.

31.května – přednáška „Nebezpečí drogové závislosti“. Přednášku zajistila lidová strana KDU-ČSL při návštěvě 10 osob.

12.října – 14 přítomných si poslechlo hudbu ze slavných českých muzikálů.

29.listopad - konala se v SKZ „Velká cena Tlumačova v šachu“. Šachový turnaj měl úroveň za spolupráce odb. učitele Jaroslava Pospíšila se žáky ZŠ.

11.listopad – byla připravena beseda se zlínským hercem Řezníčkem, která z nutných důvodů herce byla přeložena na leden 1996.

14.prosinec – měla být vánoční besídka, ale pro chřipkovou epidemii byla odvolána.

Na 7.-9.prosince byl připraven Zimní bazar, ale pro malý zájem byl zrušen.

Překážkou v lepší činnosti je nevyhovující malý prostor v SKZ. Sokolovna je v dezolátním stavu. Vedoucí SKZ jedná o možnosti používat sálu Agrotonzu.

II. Kurzy

Ve školní roce 1994-1995 běžely kurzy hudební a jazykové. V hudebním oddělení prof.Křepelky bylo 16 žáků, angličtinu vyučoval prof. Lub. Janiš ve dvou skupinách, kde ze 17 přihlášených vytrvalo do konce 12 (začátečníků). Z pokročilých ukončilo kurz 7 z přihlášených devíti.

- 22 -

Pokud se týče volby nástrojů hudebních, je na 1.místě zobcová flétna, za ní klavír a kytara. Vymírá zájem, kdysi tradiční, o hru na housle. SKZ by rádo realizovalo výuku na dechové nástroje (klarinet, trubka, tenor a p.), ale zájemců není, protože tradice dobré dechové hudby v Tlumačově byla přetržena odstěhováním mnohých hudebníků a o dorost nebylo postaráno. Na Slovácku se dechovky „drží“ vlivem uplatnění krojovaných hudeb a mladí mají perspektivu zájezdů do ciziny i ukázat se v televizi. V Hulíně, Otrokovicích a jinde měly hudby podporu ze závodů, kdežto v Tlumačově takových mecenášů – sponzorů v poválečné době nebylo.

III. Ženský pěvecký sbor

Pracoval i v roce 1995 v rámci činnosti SKZ. Za uplynulých 11 let své činnosti dosáhl významných uměleckých úspěchů a stal se neodmyslitelnou součástí kulturního dění v našem městečku. Vedení SKZ, které je zřizovatelem sboru, hradí kromě běžného provozu „hudebny“ (osvětlení, topení) ještě mzdy dirigenta a korepetitorů, což ročně s odvodů představuje částku přibližně 12.000.-Kč. Na cestovné bylo letos v rozpočtu 5.000.-Kč, v čemž je i úhrada nejnutnějšího jízdného pro sbor, jemuž

ale náklady na koncerty je povinen hradit pořadatel. Vedení sboru (František Kristýnek – dirigent, Marie Bravencová – předsedkyně a Liliana Čižmářová – jednatelka) zaslalo místním podnikům žádost o sponzorskou pomoc. Z nich poskytl pomoc pouze Agrotonz a Svaz zahrádkářů. Koncertní činnost sboru byla následující.

V dubnu zpíval pro obyvatele bezbariérového domu v Kroměříži na Zacharu.

5.května v rámci oslav osvobození u pomníku TGM a padlých bojovníků za svobodu.

20.května v Uničově s tamějším Ženským sborem řízeným prof. Jar. Borovičkou.

18.června velký koncert v napajedelském chrámu.

21.června na zlínském náměstí ve prospěch postižených dětí.

- 23 -

O prázdninách zpíval sbor společně s pražskými bohoslovci při tradičním koncertě v místním kostele. V roce 1995 vystoupil sbor celkem na 11 koncertech. (Mimo již uvedená místa ještě Hulín a Holešov).

Tělovýchova a sport a TJ Sokol

Tělovýchova v Tlumačově je představována kromě školní tělovýchovy Tělovýchovnou jednotou Sokol, dále ČOS – Českou obcí sokolskou a voltizním oddílem. TJ Sokol má předsedu Zdeňka Ševelu st. Jednota má oddíl kopané čítající 113 členů. Předsedou oddílu kopané je Ing.Ředina. V soutěžích hrají muži, dorostenci a žáci.

Oddíl odbjíjené vede Mgr. Rajmund Huráň ml. V okresní soutěži hráli 22 členi.

Nejpočetnější je Asociace sportu pro všechny – dříve ZRTV, mající 121 člen, z toho je 47 dospělých. Předsedou je Bohuslav Kopáček. Tento oddíl se představil 30.dubna veřejnou akademií.

ČOS – starosta Sokola Miroslav Zaoral. Registrují asi 40 členů. Do džezgymnastiky chodí, sice nepravidelně, ale rády, hlavně mladé maminky. Zatím se nepodařilo oživit oddíl kulturistiky a ač je již zprovozněná posilovna, našlo se jen 8 zájemců, kteří mají chuť dělat něco se svou postavou.

Oddíl kopané měl registrováno 50 členů (14 žáků, 16 dorostenců a 20 mužů). Muži se probojovali do okresního přeboru a skončili na 6.místě. Na podzim na 5.místě. Do sezóny 1995-1996 vstoupili se změnami. Odešli trenéři Pavel Machovský, Přema Valoušek i Zdeněk Kopčil. Trenérem 1.družstva se stal Jarda Šnajdr, dorostenců se ujal Jiří Daněk. Vedení pořídilo novou sekačku trávy (vlastní), takže hřiště je dobře udržováno. Zásahu na materiálním vybavení mají dva hlavní mecenáši – obecní úřad a Metalšrot. Zásluhou trenéra Šnajdra získali novou sadu dresů a další vybavení. MUDr. Kel se postaral o nové míče. Nejlepšími střelci branek byli S.Guňa, Fr.Kel a P.Králík, mezi žáky J.Jonášek, u dorostenců vedených Al.Bilíkem a P.Valouškem, to byl M.Drulák. Nejlepší hráči byli Krčma, Dvořák a Remeš. Klesá zájem mládeže a rodičů.

- 24 -

Voltiž - k tělovýchově a sportu v Tlumačově neodmyslitelně patří i jezdeckví představované voltizním oddílem, který Tlumačov reprezentuje nejen v naší republice, ale i za hranicemi. V tomto roce jeho výkonnost napřed prověřily dva závody ČVP – Českého voltizního poháru ve Frenštátě pod Radhoštěm. Tam tlumačovský Dan Mikulka obsadil pěkně 3.místo, Sylvie Kalábová 2.místo. byl to úspěch, který znamenal nominaci na Světový pohár v Berlíně, který byl potvrzen 1.místem Kalábové na 2.závodě ve Frenštátě. Náš voltizní oddíl byl poctěn i účastí na závodech ve Francii. V neděli 30.7. po krátkém tří denním soustředění vyrazila voltizní skupina z Tlumačova s celou českou reprezentací do francouzského města Saumur. Tam se podařilo postoupit do finále hochům. Byla silná konkurence z Ameriky i Austrálie. Naši obsadili 9.příčku. O úspěch se zasloužili mj. Ing.Surýnková Magda a Oldřich Zdařil. Dobrou podporou, i finanční, byl Obecní úřad Tlumačov.

V červnu byl Tlumačov hostitelem nejlepších českých voltižních jezdců a jezdkyň. Pořádal se zde vrcholný podnik – Mistrovství České republiky. Pořadatelem byl Voltižní klub DDM při Zemském hřebčinci Tlumačov. Soutěžilo 10 družstev a 30 jednotlivců o tituly Mistrů České republiky pro rok 1995. Do noci stavět, hrabat, uklízet a pak závodit – to představovalo velkou sílu a zapálenost pro tento sport.

Umístění:	Kategorie A	Kategorie B	Jednotlivci
	1.místo Tlumačov	1.místo Frenštát	Mistryní ČR
	2.místo Frenštát	2.místo Drásov	Sylvie Kalábová Tlumačov
	3.místo Chomutov	3.místo Tlumačov	

Zásahu na této akci měl ředitel Zemského hřebčince Ing. Leopold Mamica, který pronesl závěrečný projev.

Sylvie Kalábová má 16 let. K začátkům voltiže se dostala v 6.třídě ZŠ. Pak přešla na odborné učiliště do Kladruhu. Pochází ze Žďáru nad Sázavou. Přestoupila na odborné učiliště do Kroměříže. Protože

- 25 -

voltižní výcvik dělala v Napajedlích a Tlumačově, našla si zde podnájem. Svou životní dráhu prosadila i přes počáteční nesouhlas rodičů, kteří když viděli výsledky, jí všemožně pomáhají. Tlumačov si chválí pro výborné podmínky a stabilní koně. Chce postoupit na vyšší studium a stát se cvičitelkou koní. 25.června se stala Mistryní České republiky a proslavila tak Tlumačov.

Hasiči

V roce 1985 oslavil náš hasičský (tehdy požární) sbor slavné 100.výročí vzniku. Za dalších deset let, tj. letos roku 1995 už oslavili 110.výročí. Na věčnost odešli mnozí, třeba tři Josefové: Skopal, Oharek a Buršík, i tehdejší velitel František Jonášek. Záznamy hovoří o tom, že sbor zasahoval za dobu své existence nejméně u 120 požárů! Hodnotu zachráněného majetku dnes už nikdo nespočítá! Ale hasiči v minulosti byli také organizátory společenské zábavy, pořádali plesy, hráli divadla, pořádali taneční zábavy v přírodě tzv. výlety. Tím vším sblížovali občany městečka, vychovávali je a přispívali k občanskému soužití. Dnes už nejsou slaměné – doškové střechy, dřevěné kůlny a stodoly, ale zato mnohé chemikálie snadno vznětlivé, elektroinstalace skrývá mnohé nebezpečí, chvat doby a tím různá opomenutí. To vše je důvodem, aby hasičská činnost byla udržována, technika doplňována a modernizována, stavy členstva doplňovány a omlazovány. A o to také naši hasiči usilují a obecní úřad je všemožně podporuje.

Oslava 110. výročí se konala v neděli 15.července. Za pěkného počasí, za velkého zájmu veřejnosti byly oslavy zahájeny již v dopoledních hodinách. U pomníku TGM a padlých bojovníků byl položen věnec a sloužena mše svatá za zesnulé i živé členy sboru. Od ranních hodin vyhrávala v Tlumačově dechová hudba Malenovjanka a na sokolovně proběhla schůze – slavnostní – za přítomnosti předsedy Okresního sdružení hasičů. Odpoledne u sokolovny bylo ukázkové cvičení s

- 26 -

použitím moderní hasičské techniky, kterou předváděly sbory z Míškovic, Záhlinic, Kvítkovic a Tlumačova. Značné pozornosti se těšila stará (s mosaznými součástkami) ruční stříkačka (vozová) a moderní vysoce vysunovatelný žebřík, do jehož koše nastoupila manželka velitele. (Viz obrazová příloha). Hojně byla i navštívena večerní taneční zábava. K výročí byla vydána i slavnostní přehledná brožurka. (Viz příloha).

V roce 1995 pracovali ve Sboru následující členové:

Brázdil Martin	Molák Antonín – kronikář
Brázdil Josef	Molák Lubomír
Doležel Josef – velitel	Musil Miroslav

Doležel Karel
Gazda Ladislav – jednatel
Hapala Josef
Jonášek František
Jonášek Zdeněk
Jonášková Zdeňka – pokladní
Krčma Jiří
Krčmová Dagmar
Machovský Václav – zástupce velitele
Matějka Radek – strojník
Minařík Zdeněk
Vojtášková Jaroslava

Němec Jaroslav – místopředseda
Novotný Jaroslav
Skopal Zdeněk
Skula Pavel – preventista
Skulová Ludmila
Šedo Miroslav
Šnajdr Jan – starosta
Šnajdr Otto – garážmistr
Šnajdr Vladimír – revizor
Vlček Miroslav – revizor
Vojtášek Zdenek

Několik údajů z historie (podle přiložené příručky):

Císařovna Marie Terezie vyhlásila patent, kterým se vydává „Řád k hašení...“ k datu 21.8.1751.

V Tlumačově byl zakoupen první stříkač roku 1834 za 562 zlatých. (To znamenalo za první republiky asi 2.200.-Kč, dnes asi 10.000.-Kč). V roce 1873 zakoupil pro Tlumačov farář Steiniger a starosta Kristýnek na světové výstavě ve Vídni stříkačku za 1.059 zlatých. V roce 1885 (můj otec se narodil r. 1882 pozn. kronikáře) měl Tlumačov 328 domů (dnes je asi 845 domů), které byly pokryté šindelem, došky a břidlicí. K tomu stodoly, seníky, kůlny představovaly velké nebezpečí požárů. Požáry provázely i válečná tažení, která naši vlast poškozovala. Z větších požárů vyjímám:

- 27 -

Roku 1832 – zničil požár několik domů na Metlově

1855 – téměř celou Horní (nyní Masarykova) ulici

1869 – 17 domků

1875 – 15. dubna 21 domů

1880 – vyhořely Pastěrně, 24.6. vyhořel Rynk (náměstí). Vylila se Morava a zaplavila louky ke Kvasicím.

1885 založen Sbor dobrovolných hasičů a téhož roku vyhořelo několik domů blízko obchodu pana Michny (střed Tlumačova).

1892 se přičinil František Zaorálek o zakoupení druhé stříkačky. Prvním náčelníkem byl František Skopalík, rolník, jednatel učitel Lechner. O 10 let později měl sbor již 34 členy. První hasičské skladiště bylo v „Ratázi“ (dnes škola na náměstí). V 19. století byly tedy stříkačky ve skladišti na náměstí, ale ve 20. letech 20. století tam byla dřevěná kůlna v obecním hostinci č.64 vedle měšťanské školy.

V roce 1935 při příležitosti 50 let Sboru byla postavena (za starostování Martina Skopal-Procházky) nová hasičská zbrojnice za kostelem. Podle Dějin Dr. Ignáce Horníčka z roku 1925 se Sbor zúčastnil do té doby hašení 60 požárů a zasahoval při 15 povodních.

V roce 1935 byla zakoupena motorová stříkačka a 350 m hadice za 42.000.-Kč a kombinovaná stříkačka za 10.000.-Kč. Náš Josef Šivel byl tehdy i okrskovým náčelníkem. Hasiči tehdy měli heslo: „Bohu ke cti, bližnímu k ochraně, vlastní k obraně“. V roce 1928 založen Samaritánský sbor (první zdravotní pomoc), který v roce 1950 se stal součástí Československého Červeného kříže. V roce 1980 byli vyznamenáni nejstarší členové sboru: František Marčík v tom roce zemřel ve věku 84 let a pracoval ve sboru téměř 70 let, František Kubát, Štěpán Samohýl a Josef Zlámal, kteří pracovali ve sboru přes 60 let.

Z divadelních her, které nacvičili vzpomeňme: rok 1926 „Pro čest hasičskou“, rok 1927 „Za roboty“. V režii p. Hřebačky hráli: Oharek, Zlámal, Pospíšil, Ondrašíková, Obdržálek, Zapletal, Miklík, Kopčil E., a Ad. Caha, Nesvadba, Ryšavík. Rok 1928 „Jménem jeho Veličenstva“ (o popravě legionáře Kudrny). Rok 1929 „Slečinka z bílého zámečku“ (za spoluúčasti místní kapely), rok 1930

„Utrpením ku štěstí“ a „Zemský ráj to na pohled“, rok 1930 též „Cikánčina pomsta“ a „Dceřino štěstí“. Rok 1932 „Tulácká krev“ – hra se zpěvy. Hrála kapela Josefa Kopčila. Rok 1937 „Skřivánek“.

V 60. letech začala ve Sboru pracovat i mládež. Vedoucími byli Ivan Oslzla, pak Josef Richter, Alois Petřík a další. Od roku 1982 se stali součástí Pionýrské organizace. Zapojili se do soutěže Plamen. V okresní soutěži byli 8x na 1.místě.

Za fašistické okupace Sbor cvičil dál. Nadto nastal příliv členů, aby nemuseli na práce do Německa. V poválečné době kromě své vlastní činnosti se zúčastnili i prací na budování obce (budovy, chodníky, nádrže, sběry odpad. surovin a p.). R. 1949 poprvé vystoupily na cvičení i ženy s velitelkou Janou Jarkovou. Sbor prováděl prohlídky komínů, žňové hlídky, pořadatelské služby při Jezdeckých dnech.

V roce 1953 odpracovali v JZD na poli a u mlátiček 1236 hodin. Roku 1953 název změněn na Český svaz požární ochrany. 1955 automatická stříkačka, 1959 rybníček u sokolovny přebudován na vodní nádrž, 1961 přístavba zbrojnice, 1963 místní vodovod, 1975 fasáda zbrojnice a ústřední topení, 1980 automobilová stříkačka AS 16 za 115.200.-Kč a další za 12.200.-Kč. Cisternový vůz 1,5hl, 12 m vysunovací žebř, hadice a stejnokroje. Zemřel nejstarší člen F.Marčík – 84 let a zasloužilý člen Adolf Kopčil – 78 let (ve sboru 58 let).

1985 oslavil Sbor 100. výročí: Krojovaná dechová hudba „Bojané“, ukázková cvičení, výstava hasičské techniky, taneční zábava. 1986 zemřeli: velitel František Jonášek a Englbart Straka. 1989 17.listopad – pád komunistického režimu, nástup tržního hospodářství. 1990 při vzpomínkové slavnosti 140. výročí narození T.G.Masaryka, drželi hasiči u pomníku čestnou stráž. 1994 rekonstrukce střechy, zbrojnice modernizována. Plynový kotel. 1993 velký požár Metalšrotu. Škoda 20 milionů Kč. Zásahy Sboru našeho i z okolí.

Škola základní

Školní rok 1994 –1995 byl slavnostně zahájen 4.zářím 1994 před budovou školy. Přítomen byl i starosta obce Josef Horníček a předseda SRPDŠ J.Vlk. Po projevu ředitele školy Roberta Podlase přivítali tradičně žáci 8.třídy prvňáčky kytičkami. Organizace školy je následující:

Ředitel školy – Mgr. Robert Podlas, aprobace TV

Zástupce ředitele – Mgr. Olga Tobolková, VV

Výchovný poradce – Mgr. Jiřina Rýdlová, Č-D

1.A třída Anna Hapalová – 14 žáků

1.B třída Jana Šicová – 14 žáků

2. třída Emilie Sovadinová – 27 žáků

3. třída Marie Bomeroová - 20 žáků

4. třída Jiřina Vrtalová, CH- dílny – 28 žáků

5. třída Zbyněk Krystýnek, M-F – 23 žáci

6. třída Jarmila Slovácová, PŘ-pozemky – 23 žáci

7. třída Jaroslav Pospíšil, M-Z – 16 žáků

8.třída Vlasta Doleželová, VV-NJ – 22 žáci

Vychovatelka školní družiny Jiřina Fojtů

Celkem 187 žáků.

Na I.stupeň se po ročním působení v Otrokovicích vrátila Emilie Sovadinová a pro malý počet žáků na II. stupni uvolněna Alena Vaškovičová (do Mysločovic).

V tomto školním roce se začalo učit na I.stupni podle projektu „Obecná škola“. Ve ŠD Jiřina Fojtů (ve stavu nemocných) zastupována důchodkyněmi Boženou Zelíkovou a Boženou Kopáčkovou. ŠD navázala úspěšnou spolupráci s DDM (Domov dětí a mládeže), kde pan Ševeček organizoval hry a škola poskytla jim na oplátku prostory pro TV apod. Učitelka Ivana Fialková přešla z organizačních

důvodů na Gymnázium Otrokovice. Školník Pavel Čech a topič na půl úvazku Ing. Josef Procházka. Zaměstnáno 5 uklízeček.

Zdravotní stav, přes chřipku, která v některých školách byla příčinou uzavření škol, se nevyomykala normálu. Byly 2 menší úrazy. Pracovní výkonnost a zájem žáků poklesly. Ve všech odborných učebnách byly instalovány BTV s řadou audovizuálních pomůcek.

Mimoučební akce školy: Ve stolním tenise se stala žákyně 7.třídy Olga Pospíšilová přebornicí okresu. Byly úspěchy v Olympiádě JČ. Ve sběru starého papíru žáci nasbírali za 15.000.-Kč. 7.třída se zúčastnila akce v kasárnách – prostřednictvím SRDPŠ. Žáci s učiteli byli 2x na výchovných koncertech ve Zlíně a na divadelním představení v Otrokovicích. Ve škole uspořádala svůj program

- 30 -

pro žáky cimbálová muzika. Škola jako celek navštívila filmové představení „Dábelská brigáda“ a loutkové představení „Robinson Crusoe“. Školní akademii připravily učitelky J.Rýdlová a V.Doleželová. Žáci provedli organizovaně tradiční sběr kaštanů pro zimní krmení zvěře, a léčivých bylin nasbírali za 5.000.-Kč. Byla navázána spolupráce se Základní školou Kvasice (sportovní utkání).

Výsledky práce školy: S vyznamenáním 21 žák, propadajících nebylo. Kázeň – 2.stupeň z chování měli 3 žáci, 3.stupeň z chování měli 2 žáci. Po přijímacích zkouškách bylo přijato na střední školy 6 žáků, na střední integrované školy 3 žáci, na střední odborná učiliště (učni) 11 žáků a do 9.třídy přešel 1 žák.

Mateřské školy

V počtu ani v provozu mateřských škol nedošlo v roce 1995 k větším změnám. Zůstaly opět 2 školy – na náměstí Komenského a U Trojice. Na náměstí je ředitelka MŠ Hana Janošítková na mateřské dovolené. Způsob práce je podobný jako v minulém roce. Ředitelku zastupuje Jaroslava Krejčí. Učitelky – Jana Řezníčková, Alena Vápeníková, Jindra Pánková.

Myslivci

Myslivecké sdružení je v posledních letech zaměřeno převážně na ochranu zvěře, honitba pro pokles stavu zvěře ustoupila do pozadí. Také zima je dobou loveckého klidu. Tento klid nachází zvěř v remízkách, v nichž MS vybudovalo zásypy pro zvěř drobnou a krmelce pro zvěř srnčí. Přikrmování se děje senem a obilním odpadem i kukuřicí. Do krmítek pro srnčí jsou sypány granule obsahující Rafandazol proti střechkovitosti. Střeček je podkožní parazit a zvěř jím napadená ubývá na váze a nastává deformace paroží. K přikrmování patří i ořezané větve vrby, jívy, ovocných stromů pro ohryz. Odstřel škodné, toulavých a pytláčicích psů a koček je důležitou součástí ochrany zvěře. Na drobné

- 31 -

působí také škody lišky, které se v posledních letech stále častěji objevují v našem revíru. Zprávu pro kroniku i s fotografiemi dodal Radoslav Kopčil, myslivecký hospodář.

Vodárna – úpravna vody Tlumačov

V roce 1994 bylo pro skupinový vodovod Zlín dodáno 13 399 000 metů krychlových pitné vody tj. o 468 000 metrů krychlových méně než v roce 1993. Úpravna vody Tlumačov z toho dodala do sítě 7 691 000 metrů krychlových. To znamená, že naše vodárna na Skalách zásobuje Zlínský okres více než polovinou potřebné pitné vody. Podle nižší spotřeby je zřejmé, že lidé se naučili vodou šetřit

(tržní hospodářství). Jestliže po zřízení vodovodu v Tlumačově v roce 1963 jsme platili za 1 metr krychlový vody asi 0,40.-Kč, v roce 1995 stoupla cena na 6.-Kč za metr krychlový, tj. více než 10x. Pitnou vodou se minulých letech plýtvalo na zavlažování zahrad. V posledních letech využívají lidé pro takové účely dešťovou vodu nashromážděnou v sudech nebo vodu z vlastních studní, která zůstala nevyužita. Při jejím čerpání používají hodně ponorná elektrická motorová čerpadla, která si občané zakoupili.

Kolečkárna Kolex – výroba stavebních koleček

Tato zpráva obsahuje údaje z roku 1994, protože došla po uzávěrce zpracování záznamů do kroniky. (Stejně tak zpráva z vodárny a Agrotonzu).

Zřizovatelem podniku Kolex v roce 1994 byl Obecní úřad Tlumačov. Pracovníkem pověřeným řízením byl Lehotský Branislav, bývalý mistr pracovny. Dnem 1.6.1994 byl Kolex privatizován společností s.r.o. LIPAN – Želechovice nad Dřevnicí. Mezi společníky této společnosti byli dva vnukové bývalého majitele části pozemku, na kterém stojí sociální budova. Bývalý majitel byl stavitel František Smyček. Vnukové jsou Ing.František Smyček a Dušan Smyček. Tímto dnem nastoupil do funkce ředitele závodu Pan Josef Bednařík, který zde pracoval od roku 1968 do roku 1974. Problémy závodu mu proto nejsou cizí. Během září firmu LIPAN s.r.o. koupili dva společníci.

- 32 -

Janečka Vladimír z Opavy a pan Roman Loučka z Kroměříže. Do konce roku odešli techničtí pracovníci bývalého státního podniku na úseku zásobování a odbytu, zůstal pouze pan Oldřich Vlček z Tlumačova. Do funkce ekonoma závodu nastoupila paní Václavíková Martina z Tlumačova, do funkce sekretářky paní Jindřiška Otépková z Otrokovic. Funkce vedoucího výroby nebyla obsazena.

Po nástupu soukromé společnosti se výroba stabilizovala, nebyl dále snižován stav výrobních dělníků. Stavební kolečka se připravila v několika verzích a to: stavební, zahradní s korbou plastovou nebo laminátovou a hospodářská s plechovou o obsahu 120 litrů. Dále: rozšířila se výroba maltovníků (kalfasů), lešenářských stojin a drobných kovovýrobků určených na export.

Závod se začal zabývat prodejem dřeva v tuzemsku a dřevěných výrobků, podlážek, stolů a lavic na export do Rakouska. Na bývalé dílně korbárny se zřídila stolárna. Byly zde vytrhány dřevěné kostky a udělána betonová podlaha. Rekonstruováno osvětlení a zřízena nová elektrorozvodna. Provedena plynifikace sociální budovy. Obměněn vozový park. Zakoupeny 3 osobní vozy a jeden dodávkový.

Zlepšila se obchodní činnost v tuzemsku i do zahraničí. Nabídnuto zboží do Polska, Maďarska, Holandska, Švýcarska a Jugoslávie. Bývalý podnik Kolex zanechal soukromým majitelům dluhy ve výši cca 8 milionů Kč. Ředitel Bednařík uvádí: „Pohledávky, které se nekalou činností vedení staly nevymahatelné a to že je předmětem trestního stíhání, které bylo zahájeno v roce 1992 na podnět Obecního úřadu Tlumačov. Odbytové možnosti byly omezeny, protože bývalý ředitel státního podniku v té době založil svou firmu se stejným výrobním programem. Nové vedení nesnižuje mzdy, ani stavy pracovníků a zachovává si dosavadní sociální výhody.“ V závěru roku 1994 zde pracovalo 6 technicko hospodářských pracovníků a 19 výrobních dělníků.

- 33 -

Za rok 1994 bylo vyrobeno:	
Stavebních koleček „bantam“	25.790 ks
S průměrem kol 380	2.642 ks
S průměrem kol 370	579 ks

Stavebních nafukovacích kol	140 ks
Koreb náhradních	33.895 ks
Věšáků	1.857 ks
Disků na kola „bantam“	3.948 ks
Náhradních kol „bantam“	822 ks
Náhradních kol s průměrem 380	37 ks

Ceny se v průměru roku měnily. Hodnota vyrobeného zboží představuje 21 191 882.- Kč bez daně z přidané hodnoty.

Agrotonz a.s. Tlumačov – za rok 1994

Agrotonz existuje od roku 1992, kdy byl založen jednorázově Fondem národního majetku České republiky. Základní jmění – akciový kapitál je ve výši 126 521 000, tj 126 521 ks akcií. Držitelé investičních kupónů vlastní 108 608 ks akcií, tj. 85,84%. Ředitelkou a zároveň předsedkyní představenstva je Ing. Lidincová, předsedou dozorčí rady Ing. Vanský, t.č. ředitel Agropodniku Zlín.

Agrotonz Tlumačov se člení na závody:

Závod zemědělské výroby Tlumačov – vedoucí Ing. Otakar Dočkal

Závod zemědělské výroby Žlutava a Drůbežárna Napajedla – vedoucí Ing. Stanislav Kolář

Závod autodoprava Otrokovice – vedoucí Oldřich Tihelka

Závod autoopravárenství Kvítkovice – vedoucí Ing. Jiří Tobolka

Průměrný počet pracovníků je 167. Průměrná měsíční mzda 6.279.- Kč.

V investiční výstavbě dokončeny akce:

Kompostárna Tlumačov – hodnota	10.375 tisíc Kč
Rekonstrukce dojírny Tlumačov – hodnota	4.375 tisíc Kč
Rekonstrukce mícháreny krmiv Tlumačov	3.633 tisíc Kč
Vázní domek Žlutavy s přílehlou komunikací	321 tisíc Kč
Rekonstrukce farmy Terezov za minulý rok investováno	302 tisíc Kč

- 34 -

Ekonomické výsledky Agrotonzu Tlumačov za rok 1994

Výnosy celkem 61.288 tisíc Kč

Náklady celkem 48.113 tisíc Kč

Hospodářský výsledek 2.109 tisíc Kč

Výroba krmiv (v tunách) : přímé krmení 3 775,7 t

seno 817,7 t

senáž 2 386,5 t

siláž 4 276,1 t

celkem 11 256 t

Mléko: 2 400 litrů – užitkovost 12,87 l/ ks a den

<u>Hektarové výnosy:</u>	pšenice ozimá	6,10 t
	ječmen ozimý	5,38 t
	ječmen jarní	5,45 t
	kukuřice zrno	6,42 t
	mák	0,99 t
	řepka	3,11 t
	cukrovka	29,70 t
	silážní kukuřice	35,23 t

<u>Prírůstky zvířat v kg na kus a den:</u>	telata	0,745
	jalovice do 2 let	0,781

býci žír	0,825
selata do odstavu	0,209
selata odstavená	0,557
prasata výkrm	0,661

Pošta

U naší pošty bylo v roce 1995	Prodáno	Dodáno
Doporučené zásilky	5 636 ks	16 013 ks
Balíky	940 ks	3 169 ks
Telegramy	180 ks	94 ks

Doručování telegramů převzala od letošního roku smluvní doručovatelka, takže přes poštu se doručují pouze v omezeném počtu. Důchodů bylo přes poštu vyplaceno 560 za měsíc. Jejich výše prý z bezpečnostních důvodů se neuvádí. U naší pošty je zaměstnáno pět pracovníků. Poštovník je paní Daša Samohýlová.

- 35 -

Matrika

Počet občanů k 1.1.1995	2386
Během roku se přihlásilo	49
Během roku se odhlásilo	43
Narozených v roce 1995	30
Úmrtí v roce 1995	33
Počet občanů k 31.12.1994	2389 tj. o 3 více než v loňském roce

Kromě uvedeného počtu úmrtí, zemřelo v domovech důchodců 5 bývalých občanů. Slavnostní vítání občánků se konalo devětkrát. Nejvíce našich občanů zemřelo ve Zlíně a to 25, v Tlumačově 6, v Otrokovicích 1, v Kroměříži 1. Představitelé obce vykonali 51 návštěv u občanů při příležitosti jejich významného výročí. Zasláno bylo 225 blahopřání a navštíveno 16 bývalých spoluobčanů v 7 domovech důchodců.

Narození – 12 chlapců a 20 děvčat:

Martin Jurák	Jan Hujíček	Patricie Sedlářová
Soňa Straková	Jana Zapletalová	Denisa Hlobilová
Marek Kél	Nikola Knapová	Sabina Doleželová
David Hrdina	Veronika Žáková	Radek Ligurský
Pavel Blahuš	Aneta Vybíralová	Martin Odstrčil
Michal Janoščík	Gabriela Janoščíková	Filip Jonášek
Kristýna Kvasničková	Kristýna Bubáková	Marta Jonášková
Jaromír Prokop	Ivana Halířová	Karel Jonášek
Andrea Košťálová	Martin Žaludek	Kristýna Válková
Dominika Postavová	Monika Matulíková	Daniel Nehoda
Klára Fischerová	Gabriela Procházková	

80 let – 6 mužů, 7 žen:

Jaroslav Maňas, Jaroslav Gamba, Jan Dvořák, Marie Sukaná, Vladimír Stašek, Agneta Škundová, Františka Janečková, Skopal Václav, Garčicová Růžena, Alois Jaroš, Hedvika Prokopová, Františka Surmová, Bronislav Vyroubalová.

85 let – 1 muž, 5 žen:

Andělína Doležalová, Bohumila Samohýlová, Marie Vykydalová, Vojtěška Zapletalová, Jarmila Straková, MUDr.Bohuslav Sukaný.

90 a více let – 3 muži a 5 žen:

Jarmila Smyčková – 90, František Doležel – 91, Františka Dorotíková – 90, Božena Válková – 91, Anna Vybíralová – 91, Aloisie Vysloužilová – 91, Augustýn Vysloužil – 93, František Pospíšil – 94.

- 36 -

Úmrtí – 23 muži, 17 žen:

Bohumil Juráň + 7.2.1995 ve věku nedožitých 78 let – kronikář obce, Alois Skácel, Josef Ondrušek, Blažena Matulová, Marie Gabrhelíková, Ilona Zbořilová, Matylda Fořtová, Pavel Fujac, Pavel Sedlář, Jan Sedlář, Božena Skopalová, Karolína Hlavinková, Anežka Janišová, Jan Jarka, František Skopal, Vojtěch Samohýl, Božena Janišová, Marie Tesařová, František Kytlica, Andělína Oharková, Josef Svoboda, Anna Vybíralová, František Matula, Václav Vlček, Františka Doleželová, Jarmila Polášková, František Smyček, Zdeněk Novotný, Josef Zábojník, František Doležel, Milan Hrbáček, Zdeněk Rochovanský, Marie Vybíralová, Ottokar Powalka, Anežka Mrkvová, Josef Brázdil, Marie Zeinerová, Božena Jarolímová, Josef Samohýl, Jan Vranec.

Poslední rozloučení s nimi se konalo 20x v krematoriu, 9x v Tlumačově, 2x v Otrokovicích a Kvasicích.

Sňatky – v Tlumačově bylo 8 svateb na obecním úřadě, církevní žádná, 18 svateb se konalo mimo Tlumačov, z toho 4 církevní.

Rodáci – slavnostní setkání bývalých absolventů naší školy:

1. Ročníku narozených 1940 (při jejich 55tinách) 18.6., organizovaly Helena Petrová roz. Šafaříková a Marie Nováková roz. Večerková.

2. Ročníku 1935 při jejich 60tinách organizovali starosta Josef Horníček a Zdenek Ševela. Obřad byl na obecním úřadě. Fota a seznamy viz příloha.

Zahradkáři

ZO ČZS – Základní organizace Českého zahrádkářského svazu měla ke konci roku 117 členů. Výbor je 16 členný a schází se každý měsíc. Své plánované úkoly splnili takto.

Na úseku zpracovatelském – bylo rozdroceno 7 tun jablek a vylisováno 3580 litrů šťávy. Provoz pálenice byl bez problémů (výbor se staral a opravy provedl vynikající údržbář – strojař pan Václav Mazáč). Během krátké sezóny bylo vypáleno 13 286 litrů pálenky. Dvě sušičky využilo jen 10 členů a bylo usušeno asi 100 kg ovoce.

Na úseku pěstitelském – sadbové brambory byly zajištěny a tentokrát s dopravou nebyly problémy. Letos využili nabídky územní rady – koupě semen pro členy.

- 37 -

Na úseku odborné výchovy – přednáška o pěstování zeleniny, kterou vedl přítel Šimčík. Po přednášce si účastníci mohli zakoupit semena, která pan Šimčík přivezl. Uskutečnily se 3 zájezdy – v dubnu na výstavu květin pana Starkla v Čáslavi s návštěvou zámku Kačina. V srpnu areál jirín v Rájci – Jestřebí, zámek Lysice a jeskyně Rudka na Moravě. V září zámek Náměšť nad Oslavou, jaderná elektrárna Dukovany a sportovní areál Boby centrum v Brně. Na konci roku uspořádali zahrádkářský večírek v cementárně s příjemným pobavením. Zprávu podal pro kroniku předseda Miloslav Stoklásek.

Příroda a počasí

Nový rok nás přivítal deštěm při 5°C, ale hned reputaci napravil pěknou zimou –5°C, s popraškem sněhu taktéž 5 cm, takže věděl, co se patří podle novoročních pohlednic. 15. leden to „přítuploval“ a pochlapil se mrazem –10°C a usmál se zubatým sluníčkem. V posledním týdnu ledna ho to už omrzelo a roztál, snad aby neporušil staré zvyky. Skutečně na Hromnice by si to mohl skřivánek vrznout, kdyby tu nějaký byl! Občasné sněžení naznačovalo, že dosud vládne zima, i když s mlhou, deštěm a vichřicí 13.února. „Na svatého Matěje, když se slunce zasměje, na pouti je hezkých děvčat, jak když máku naseje“. Slunce i děvčata se smála při „vodění medvěda“ a rozdávala i nějaké to políbení a občané samou radostí zase koblihy a nějakou tu štamprli „halózkovice“. Svatá Dorota 26/2 sněžením připomněla, že bývala na sních bohatá! „Březen – za kamna vlezem“ – aspoň v noci při mrazech a protože „Svatý Josef 19/3 láme led – není-li ho, zrobí ho hned“, tak aspoň zadul silný ledový „Polák“. A ještě jsme se neohřáli, podle kalendáře zde byl 21.březen – 1. jarní den, kdy jako kluci jsme na jeho oslavu vyběhli ven bosky (= bosi) a 25.března dokonce nastoupil úředně „letní čas“, posunutím hodinových ručiček o 1 dál a máme tedy o hodinu dřív vstávat ! (Poznámka pro

- 38 -

zasmání: Když tato „novinka“ byla poprvé zavedena, to bylo za II.světové války, můj konzervativní otec prohlásil: „Mi nebude žádné Hitler hodinama redigovat!“ A měl celou válku všechny hodiny v domě – i kapesní – neposunuty. On totiž byl velký hodinář – amatér, nástěnné domácí hodiny pravidelně rozebíral a čistil, sám opravoval, seřizoval „perpentykl“ – kyvadlo, na zvedací závaží přidával nebo ubíral „kvichty“ a za mladších let měl na starosti i věžní hodiny našeho kostela (natahování závaží, posuny o minuty udržení správného času).

Duben se přihlásil typicky aprílovým počasím: slunce, sníh, déšť, větry různých směrů (jak je to v té písni: „Duben, krásný duben, je tak rozmarný, jak mladá hezká paní ... jak když naprší a bláta nebude“). 23.4. se vyhoupla teplota až na +26°C! Ale už nazítří „Na Marka, sad' oharka“ jsme sadili při 14°C.

1.máj byl ve slunci při 16°C, ale severovýchodním větrem. Do květů švestek přšelo, a proto slivovice nebylo, ale napálilo se hodně „kalvadosu“ z rozdrčených jablek a hrušek. Protože ty kvetly o 14 dnů později, kdy už bylo hezky. Ledoví muži si to odbyli větrem a deštěm, který „sedl“ na lidové rčení o Zofii. 20.května (při návštěvě papeže v Praze) přšelo při 8°C. Ale poslední týden května bylo až 28°C ve stínu.

9.června hromy a blesky oznámily, že je léto na cestě. Medardova kapka strašila jen 10 dní. Letní slunovrat 21/6 se odehrál při 17°C ve slunci, ale s noční bouřkou. Svatojánská noc při pouhých 10°C nebyla vhodná k milování pod širákem. Zato 1.červenec dodržel mužně slovo a při 28°C přilákal plavce k vodě. Přes občasné bouřky a dešťové svlažení nahradil červenec svými 30°C ve stínu Jadran, kde se bohužel bojuje. I sv. Markéta při 32°C mohla hodit srp do žita. Svatému Prokopovi se nepodařila věštba „Prší-li na Prokopa, promokne pak každá kopa“ tj. obilí. Podmínky pro žně byly vynikající a úroda dobrá pro soukromníky i převládající velkovýrobu. Tropické počasí umožňovalo dětem, aby si zazpívaly, (ale teď už téměř nezpívají – pustí si raději magneták nebo video)

- 39 -

„Vzhůru, děti, přiblížil se blahých našich prázdnin čas,
za lavice vyměníme mech a trávu lučin zas.
Za čítanku vezmem sobě velkou knihu přírody,
Za tělocvik skočíme si do potoka do vody.“

Bohužel z těch prostých radostí zbyla jen ta jedna – prázdniny. Moc se jim nechce chodit po lučinách, když každý krok je vezou rodiče Favoritem. A do potoka? To by vypadaly!

Ani „sv.Vavřinec – první podzimec“ si nepřišel na své, a léto si svůj ráz udrželo. Letní bouřky byly: 9.a 21.června, 4.,14.,15. a 16.července, 4.a 18.srpna. Zlom v počasí nastal náhle 28/8 poklesem na 12°C s deštěm.

V září slunce už jen zářilo, ale hrálo několik hodin kolem poledne. Tlumačovské dostihy 10.září měly pěkné podmínky. Občasné dvoudenní dešť nebránil podzimním pracím, i když sklizeň brambor nebyla slavná pro sucha v době tvoření hlíz. Zářijové slunce a dešť vytvořily podmínky pro houby, takže houbaři se z luk a lesů nevraceli s prázdnou. 23. září skončil nepřirozený „letní čas“ a ručičky na hodinách jsme vraceli o 1 hodinu zpět na normál. Přišly noční mlhy a po 20. říjnu i noční mrazy. Na naše city působící 28. říjen a Památka zesnulých („na dušičky“) při mírném počasí květiny na hrobech nezmrzly. Ale pak silný vítr a dešť! Bílý kůň svatého Martina přijel o 5 dní dřív – inu dnešní uspěchaná doba! Listopad tradičně zamračený, smutný s 2°C. V prosinci větry severní i jižní přinesly zimu a sněžení. Po 10. 12. napadlo 7 cm sněhu, ale protože 25/11 Kateřina byla na ledě, začaly Vánoce na blátě, ale po Štěpánu „Polák“ přifoukal novoroční zimu.

Knihovna

Funkci knihovníka nyní zastává Zdeněk Pittner (správné jméno je Dušan, záměna se jménem jeho otce), který je též školníkem. Registrovaných čtenářů je 372, z toho do 14 let 182. Návštěvníků bylo 1441, kteří si vypůjčili 6617 knih, z toho naučných 2376, krásné literatury 4300. V knihovně je naučné literatury 1800 ks, krásné literatury 4200 ks. Přírůstků literatury bylo 80, úbytků 25. Byly 2 výchovné a naučné akce.

- 40 -

Závěr

Jubilejní rok 1995, rok 50. výročí osvobození, skončil. Důstojně jsme jej oslavili. Přes dílčí potíže, ekonomická transformace probíhala a ve srovnání s postkomunistickými zeměmi, byla životní úroveň našich občanů v aktivním věku na dobré úrovni. Existovala svobodná výměna názorů na řešení problémů mezi politickými stranami. Občané jen poukazovali na zneužívání svobody některých jedinců k ohrožování jiných. Také nutnost větší ochrany našich národních pozic zmařených II. světovou válkou, rozpoutanou nacistickým Německem a dosažených zpět za cenu velkých obětí našeho národa i spojenců.

Naše obec dostávala stále lepší vzhled starostlivostí obecního úřadu, prací našich občanů i díky pomoci sponzorů, jak je v kronice podrobně rozvedeno. Bylo pečováno o potřeby rodin pokračující plynofikací nebo elektrickým vytápěním. Činností policie se zlepšila bezpečnost a pořádek. Negativní jevy ustupují. Kulturní život zásluhou SKZ je na vyšší úrovni a jde s duchem doby. Zásluhou Tlumačovských novin je občané dobře informováni o životě městečka a jejich prostřednictvím je pečováno o kulturní vyžití. Tlumačovu byl slavnostně přidělen heraldický znak.

I pro Tlumačov tradiční zemědělská výroba překonala potíže transformace a udržela se na dobré úrovni. To se týká i chovu koní, který nás ve světě reprezentuje. Místní závody udržely celkem výrobu a přispívají k zaměstnanosti obyvatel. Spokojenost je i se zdravotnictvím, školstvím, dopravou. Živá byla i činnost spolků zahrádkářů, chovatelů, sokolů a sportovců, jmenovitě hasičů, kteří pěkně oslavili 110. výročí trvání. Je předpoklad pokračujícího rozvoje našeho městečka.

Zapsal: **Bohumil Janečka, kronikář obce Tlumačov**

Obsah přiložené dokumentace:

1. Práce obecního úřadu a obecního zastupitelstva – 7 foto s komentářem
2. Historie a dnešek: Kostel a „Dům na schodkách“ – 3 foto, 2 obrázky a komentář
3. Sakrální umělecké památky – kříže a sousoší – 6 foto s komentářem
4. Kostel a kapličky – 7 foto s komentářem
5. Přasličná, Háj, Zábraní – 4 foto s komentářem
6. 110. let Hasičského sboru – 6 foto s komentářem
7. Setkání bývalých žáků (55-níků a 60-níků), hasiči – 5 foto s komentářem
8. Myslivci a ekologie – 6 foto s komentářem
9. Průmyslové a zemědělské závody, škola – 5 foto s komentářem
10. Tlumačov – Znak. Mýto. Restaurace U purkrabího z Donína. 2 básně.
11. Půl století. Antonín Tichý. Tajemství krypty. Starý mlýn. Familie. Obora.
12. Konec války v Tlumačově. Proskowetz. Svatba.
13. Brožura „110 let Hasičského sboru Tlumačov“.
14. Brožura „Program chovatelského dne hřebčince 10. září 1995“.